



MINISTEREN

Transport-, Bygnings- og Boligudvalget  
Folketinget

Dato 1. april 2019  
J. nr. 2018 - 6422

Frederiksholms Kanal 27 F  
1220 København K

Telefon 41 71 27 00

Transport-, Bygnings- og Boligudvalget har i brev af 28. november stillet mig følgende spørgsmål (TRU alm. del), som jeg hermed skal besvare.

**Spørgsmål nr. 150:**

Er ministeren enig i, at før en sag forelægges en ekspropriationskommission til besigtigelse, må Transport-, Bygnings- og Boligministeriet særligt foretage en prøvelse af, om der er fornøden lovhjemmel til gennemførelse af den planlagte ekspropriation?

**Svar:**

Når en anlægsmyndighed skal igangsætte ekspropriationer, skal de som det første anmode ministeriet om en bemyndigelse til, at der nedsættes en uafhængig ekspropriationskommission til at foretage besigtigelse af de planlagte ekspropriationer. Anlægsmyndigheden fremsender en skriftlig anmodning om bemyndigelse til besigtigelsesforretning til ministeriet, som indeholder en beskrivelse af projektet, herunder hvilke elementer det indeholder og efter hvilken lovhjemmel, ekspropriationerne skal ske.

Det er Transport-, Bygnings- og Boligministeriet, der giver denne bemyndigelse, jf. ekspropriationsproceslovens<sup>1</sup> § 11. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at:

*”Før en sag forelægges en ekspropriationskommission til besigtigelse, må ministeriet for offentlige arbejder (nu Transport-, Bygnings- og Boligministeriet) særligt foretage en prøvelse af, om den fornødne lovhjemmel til de planlagte ekspropriationer foreligger.”<sup>2</sup>*

Denne prøvelse er en overordnet prøvelse af hjemmelsgrundlaget for projektet, der foretages på baggrund af den projektbeskrivelse, som anlægsmyndigheden har fremsendt. Finder ministeriet, at lovhjemlen kan anvendes, gives der bemyndigelse til, at Kommissarius kan nedsætte en ekspropriationskommission,

<sup>1</sup> Lov nr. 186 om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom af 4. juni 1964.

<sup>2</sup> Bemærkningerne til § 14 i L 79, Forslag til Lov om fremgangsmåden ved ekspropriationer vedrørende fast ejendom, fremsat den 29. januar 1964, samling 1963-64.



der kan foretage en besigtigelsesforretning, jf. ekspropriationsproceslovens § 11.

Det skal bemærkes, at det projekt, som anlægsmyndigheden forelægger ministeriet, ikke behøver at være det endelige projekt, da ekspropriationskommissionerne har ret til at foretage ændringer i projektet, som kommissionen finder nødvendige af hensyn til ejere, andre rettighedshavere, almene interesser m.v., jf. ekspropriationsproceslovens § 13.

Det er ekspropriationskommissionen, der under besigtigelsesforretningen foretager den almindelige prøvelse af projektet, jf. ekspropriationsproceslovens § 13, stk. 1. Det fremgår af vejledningen til myndigheder mv. i forbindelse med gennemførelse af større anlægsarbejder og ekspropriationer hertil i afsnittet om ekspropriationskommissionens almindelige prøvelse, at ekspropriationskommissionen som led i prøvelsen ikke alene skal sikre, at grundlovens betingelser for tvangsmæssig afståelse af en ejendom, herunder lovhjemmel og almenvellets krav, er opfyldt, men også at de gældende processuelle regler er fulgt.<sup>3</sup>

Dermed er ekspropriationskommissionens prøvelse en fuldstændig prøvelse af såvel lovligheden som hensigtsmæssigheden.<sup>4</sup> På baggrund af besigtigelsesforretningen udarbejdes protokol, som eksempelvis indeholder ekspropriationskommissionens stillingtagen til omlægning eller adgangsforbindelser m.m., jf. ekspropriationsproceslovens § 13, stk. 1, 3. pkt. Af besigtigelsesprotokollen fremgår også bemærkninger fra eksempelvis anlægsmyndigheden eller lodsejere, som har adgang til besigtigelsesforretningen, jf. ekspropriationsproceslovens § 13, stk. 2.

Når besigtigelsesforretningen er afsluttet, og projektet er vedtaget af ekspropriationskommissionen, anmoder ekspropriationskommissionen Transport-, Bygnings- og Boligministeriet om en bemyndigelse til at foretage de vedtagne ekspropriationer (ekspropriationsbemyndigelse), jf. ekspropriationsprocesloven § 14.

Det er således først på dette tidspunkt, at ministeriet kan danne sig et fuldstændigt overblik over, hvordan en konkret ejendom vil blive berørt af et projekt, idet de konkrete indgreb på berørte ejendomme vil fremgå af ekspropriationskommissionens besigtigelsesprotokol. På baggrund af ekspropriationskommissionens anmodning om ekspropriationsbemyndigelse sender Transport-, Bygnings- og Boligministeriet de tilsendte besigtigelsesprotokoller i høring ved anlægsmyndigheden, hvorved det sikres, at anlægsmyndighederne fortsat er interesseret i at fremme projektet.

Det fremgår af forarbejderne til ekspropriationsproceslovens § 14, at:

---

<sup>3</sup> Vejledning til brug for myndigheder mv. i forbindelse med anlægsarbejder og ekspropriationer hertil, Trafikministeriet, december 2000.

<sup>4</sup> Hanne Mølbeck og Jens Flensborg, Ekspropriation i praksis, 2007, s. 257.



*”Hvis der under besigtigelsesforretningen er fremkommet indsigelser mod et projekt eller visse punkter i dette, og er disse indsigelser af væsentlig samfundsmæssig betydning, er der intet til hinder for, at de i spørgsmålet interesserede retter henvendelse til ministeren med henstilling om, at ekspropriationsbemyndigelse ikke gives under hensyn til, at kommissionens afgørelse ikke i tilstrækkelig grad tilgodeser de hensyn, som vedkommende interessenter varetager. Ministeriets eneste beføjelse i forholdet til kommissionen er ganske vist kun den at kunne undlade at give den ekspropriationsbemyndigelse, som er nødvendig for projektets gennemførelse.”<sup>5</sup>*

Ministeriet har således alene mulighed for ikke at fremme et projekt, og der foretages ikke på dette sted i processen en fornyet prøvelse.

Når ministeriet har givet bemyndigelse til, at der kan foretages ekspropriationer, træffer ekspropriationskommissionen afgørelse herom, jf. ekspropriationsproceslovens § 15, stk. 4. Denne afgørelse kan indbringes for domstolene inden for 6 måneder, jf. ekspropriationsprocesloven § 26, stk. 1.

Sammenfattende kan det anføres, at Transport-, Bygnings- og Boligministeriet på baggrund af en overordnet prøvelse af lovgrundlaget træffer en procesledende beslutning om, at der er grundlag for at nedsætte en ekspropriationskommission til at behandle sagen. Ekspropriationskommissionen, der er en uafhængig instans, foretager herefter den egentlige prøvelse af projektet. Der er ikke tale om, at ekspropriationskommissionerne prøver ministeriets vurdering af hjemmelsgrundlaget. Der er tale om, at ekspropriationskommissionen træffer den egentlige ekspropriationsafgørelse.

Med venlig hilsen



Ole Birk Olesen

---

<sup>5</sup> Bemærkningerne til § 14 i L 79, Forslag til Lov om fremgangsmåden ved ekspropriationer vedrørende fast ejendom, fremsat den 29. januar 1964, samling 1963-64.